

Polisi ac arweiniad ar gefnogi plant i reoli eu harian

Rheoliad 45

HANES DOGFENNAU			
Rhif y fersiwn:	1	Statws: (drafft/terfynol)	terfynol
Dyddiad Ysgrifenedig	Hydref 2023	Dyddiadau Cyhoeddi ar gyfer ymgyngori	Tachwedd 2023
Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb			
Dogfennau ategol			
Awdurdodwyd gan: Pennaeth Gwasanaeth Tîm Rheoli Plant/ Oedolion	Dyddiad: 21.12.23	Cadarnhawyd gan: J Llewellyn cyngor	Dyddiad: Ionawr 2024
Cyfrifoldeb Arweiniol: Joe Rhys Jones	Awdur: Laura Roberts	Dyddiad Gweithredu: Mawrth 2024	Dyddiad Adolygu: Mawrth 2024
Canlyniad yr Adolygiad:			

Tabl Cynnwys

Cynnwys	Tudalen
Pwrrpas	4
Cwmpas	4
Sut mae plant yn cael eu hannog a'u cefnogi i drin eu harian eu hunain	5
Sut y bydd plant yn cael eu cefnogi, gan gynnwys agor a rheoli cyfrifon banc, cyllidebu a gwneud penderfyniadau gwario	5
Sut mae plant yn cael eu cefnogi i ddeall a rheoli unrhyw risgiau cysylltiedig	6
Sut y bydd plant yn cael eu cefnogi i ddeall a chael gafael ar unrhyw lwfansau ariannol y gallai fod ganddynt hawl iddynt	7
Sut y delir â chofnodion a derbynebaw gwariant sy'n gysylltiedig â chynilion plentyn pan fydd lleoliad yn dod i ben	7
Lle nad yw plant yn gallu rheoli eu harian eu hunain	8
Trefniadau i sicrhau bod rhieni maeth yn cadw cofnodion a derbynebaw unrhyw drafodion ariannol ar eu rhan	8
Trefniadau ar gyfer goruchwyllo a monitro cynilion plentyn	9

Pwrpas:

- Galluogi gofawyr maeth i roi cymorth a chymorth i blant ar sut i reoli eu harian.
- Rhoi camau sydd i'w cymryd gan ofawyr maeth i alluogi a chefnogi plant rhag camdriniaeth ariannol.
- Sicrhau goruchwyliaeth a monitro digonol gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful o'r arbedion a wneir gan ofawyr maeth ar ran y plant yn eu gofal.
- Sicrhau bod gofawyr maeth yn trosglwyddo pob cofnod o arbedion (gan gynnwys gwariant o gynilion) i Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful pan ddaw'r lleoliad i ben.
- Sicrhau bod pobl ifanc sy'n gadael gofal wedi cael y cyfle i gymryd perchnogaeth o'u cyllid, dysgu sgiliau mewn llythrennedd a rheolaeth ariannol a chael ymarfer wrth ddatblygu strategaethau mewn perthynas ag opsiynau cynilo tymor hir.

Cwmpas:

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i bob plentyn sy'n derbyn gofal sydd yng ngofal Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful ar neu ar ôl Mawrth 31^{ain} 2024 ac nad ydynt wedi'u rhestru o fewn y gwaharddiadau isod:

Nid yw'r polisi hwn yn berthnasol i blant sy'n derbyn gofal sydd: -

- Wedi'i leoli gyda'u rhiant/rhieni ar y sail:
 - a) Nad yw rhieni'n derbyn lwfansau gan yr Awdurdod Lleol i ariannu cyfraniadau wythnosol.
 - b) Efallai bod gan rieni drefniadau cynilo eisoes ar waith ar gyfer eu plentyn/plant.
 - c) Yn amodol ar y trefniadau hyn, mae'n debygol y bydd plentyn (plant/plant) yn dychwelyd i'w riant/rhieni gofal llawn-amser, heb orchymyn gofal, yn y tymor byr i'r tymor canolog.
- Wedi'i osod ar gyfer mabwysiadu ar y sail:
 - a) Nad yw mabwysiadwyr yn derbyn lwfansau awtomatig gan yr Awdurdod Lleol i ariannu cyfraniadau wythnosol.
 - b) Efallai y bydd gan fabwysiadwyr drefniadau cynilo eisoes ar waith ar gyfer eu plentyn (ren).
- Derbyn seibiannau tymor byr/gofal seibiant / neu o dan reoliad 26, ar y sail:
 - a) Mae natur y lleoliadau tymor byr yn golygu na fyddant byth yn cael eu chwilio'n barhaus am flwyddyn neu fwy.
 - b) Nid oes cynllun gofal tymor hir am fwy na blwyddyn.
- Wedi'i osod mewn llety â chymorth
- Os ydynt yn 18 oed. Bydd plant o dan 18 oed yn parhau o fewn y polisi hwn.

Sut mae plant yn cael eu hannog a'u cefnogi i drin eu harian eu hunain

Telir lwfansau maethu i bob gofalwr maeth a dylent dalu am gost lawn gofalu am y plentyn y maent yn gofalu amdano. O fewn y lwfans maethu mae elfen ar gyfer treuliau personol, gan gynnwys arian poced ar gyfer y plentyn neu'r person ifanc. Mae gan blant a phobl ifanc anghenion gwahanol iawn a bydd y ffordd y defnyddir y treuliau personol yn wahanol i bob person ifanc. Dylent hefyd helpu plant a phobl ifanc i ddatblygu'r sgiliau, y cymhwysedd a'r wybodaeth sy'n angenrheidiol ar gyfer byw fel oedolion.

Yn dibynnu ar ddealltwriaeth y plentyn neu'r person ifanc sydd wedi'i faethu, dylent hefyd fod yn rhan o drafodaeth ynghylch sut y dylid rheoli a defnyddio elfen treuliau personol y lwfans maethu.

Mae gan ofalwyr maeth rôl i addysgu'r plant a'r bobl ifanc yn eu gofal am sut i reoli eu harian a'u cyllideb, a'u hannog i gynilo ar gyfer eu dyfodol.

Dylai arian poced fod yn swm datganedig o arian a dylai'r person ifanc fod yn ymwybodol o'r swm hwn a dylid caniatáu iddo ddefnyddio hyn ym mha bynnag ffordd y mae'n ei ddewis, gyda chymorth ac arweiniad priodol i oedolion. Dylid goruchwyllo plant iau a dylid eu hannog i drafod sut mae eu harian yn cael ei wario ac i ddeall sgiliau cyllidebu sylfaenol ac am wneud dewisiadau tra'n trin arian yn ifanc iawn. Dylid annog plant hŷn i ddechrau cymryd mwy o gyfrifoldeb am gyllidebu, a allai gynnwys prynu eu ffonau symudol eu hunain, talu am bethau ymolchi personol neu weithgareddau ariannu. Gallai cynilo ar gyfer eitem neu daith fwy ddod yn rhan o gynllun gofal y plentyn a gellid targedu cynilo at y diben hwn. Wrth i'r person ifanc ddechrau symud tuag at annibyniaeth yna gellid eu hannog i fod yn prynu nwyddau at y diben hwn hefyd.

Dylai trafodaethau am arian poced gynnwys gweithiwr cymdeithasol a gofalwr maeth y plentyn.

Dylid sefydlu cyfrif ychwanegol ar gyfer plant/pobl ifanc sy'n dymuno cynilo/gwario'n ddeallus ac sy'n cynilo ar gyfer nod penodol er enghraifft gwylliau neu eitemau personol.

Sut y bydd plant yn cael eu cefnogi, gan gynnwys agor a rheoli cyfrifon banc, cyllidebu a gwneud penderfyniadau gwario

Dylai fod gan blant a phobl ifanc gyfrif banc a dylai hyn gael ei sefydlu a'i reoli gan ofalwyr maeth. Os nad oes gan blentyn/person ifanc gyfrif cynilo, dylai'r gofalwr geisio sefydlu cyfrif cyn gynted ag y bo modd.

Nid yw sefydlu cyfrif banc/cynilo bob amser yn hawdd ac mae gan wahanol fanciau amrywiaeth o reoliadau ar gyfer y broses hon. Bydd angen i ofalwyr maeth ymchwilio i hyn i ddod o hyd i'r cyfrif mwyaf addas ar gyfer gofynion y plentyn/person ifanc. Rhaid i blant gael mynediad i'w cyfrifon banc ond mae angen i ofalwyr maeth gefnogi pobl ifanc i adeiladu a chadw arian fel bod ganddynt arian ar gael iddynt pan fyddant yn dod yn annibynnol.

Yn gyffredinol, bydd angen prawf o hunaniaeth plentyn ar ofalwr maeth a gellir cael tystysgrif geni at y diben hwn. Dylai gweithiwr cymdeithasol y plentyn allu helpu i gael gafael ar y dogfennau gofynnol.

Gellir dirprwyo'r awdurdod i'r gofalwr maeth ddod yn "ymddiriedolwr" y cyfrif banc mewn cyfarfod cynllunio lleoliad. Mae hyn yn arbennig o addas ar gyfer lleoliadau tymor hir. Ar gyfer lleoliadau byrrach, gall rhieni fod yn rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Gellir cynnwys hyn yn y gwaith papur ar gyfer "Awdurdod dirprwyedig."

Dylai fod gan bob banc uned arbenigol y gellir cyfeirio achosion "ansafonol" iddi. Os oes anawsterau wrth agor cyfrif ar gyfer plentyn sy'n derbyn gofal, yna dylai'r staff yn y banc lleol allu dweud wrthyh sut i gysylltu â'r uned hon am gymorth.

Ni ddylai cynilion ar gyfer y plentyn maeth fod yng nghyfrif banc neu gymdeithas adeiladu gofalwr maeth ei hun ond mewn cyfrif sy'n galluogi terfynu arian y plentyn yn glir.

Bellach, bydd gan bob plentyn naill ai Gronfa Ymddiriedolaeth Plant (CTF) neu gyfrif ISA iau a gefnogir gan y llywodraeth, lle gellir talu arian ychwanegol. Gall hyn fod yn unig gyfrif cynilo y plentyn neu fel un ychwanegol. Er mai dim ond un gronfa ymddiriedolaeth neu ISA y gall person ifanc ei gael, caniateir cyfrifon cynilo eraill. Trafodir hyn mewn polisi ar wahân ac felly ni chaiff ei drafod ymhellach yma.

Sut mae plant yn cael eu cefnogi i ddeall a rheoli unrhyw risgiau cysylltiedig

Mae'n ddymunol y bydd gan blentyn/person ifanc mewn gofal hirdymor gyfrif cynilo fel uchod a chyfrif banc ychwanegol i gefnogi rheoli arian yn annibynnol.

Gall cynilion dros £6,000 yng nghyfrifon personol y person ifanc effeithio ar eu gallu i gael budd-daliadau. Dylid ceisio cyngor ariannol ar gyfer pobl ifanc agored i niwed, rhieni sengl a phlant anabl, gan eu bod yn bobl ifanc a allai ddod yn gymwys i gael budd-daliadau lles yn 16 oed.

Dylid talu arian poced ar y gyfradd a gytunwyd yn y cyfarfod Cynllunio Lleoliad ac anogir y plentyn i gael blwch arian neu dderbynle arall lle gallant arbed eu harian yn ddiogel yn y tymor byr. Dylid talu unrhyw arian ychwanegol neu arian ychwanegol i'w cyfrif banc/cynilo. Dylid annog y plentyn neu'r person ifanc i gymryd rhan yn y gwaith o redeg y cyfrif hwn fel oedran/dealltwriaeth briodol. Mae cyfrif gyda llyfr pas a chyfnod rhybudd ar gyfer tynnu'n ôl yn fwyaf priodol at y diben hwn. (Efallai y bydd y Rhwydwaith Maethu yn gallu rhoi cyngor ar brofiadau yn eich ardal)

Dylid adolygu arian poced yn rheolaidd a dylai trafodaethau i ystyried unrhyw newidiadau gynnwys y gofalwyr maeth, y plentyn/person ifanc a'u gweithiwr cymdeithasol.

Gellir rheoli talu arian poced yn hyblyg i gynnwys y posibilrwydd o ennill arian ychwanegol am ymgymryd â thasgau ac fel gwobr neu gymhelliant, e.e. gwneud yn dda yn yr ysgol. Dylid talu unrhyw arian ychwanegol neu arian ychwanegol i'w cyfrif banc/cynilo.

Gan fod pobl ifanc yn gallu cymryd mwy o gyfrifoldeb am reoli eu harian eu hunain, dylid cynnal trafodaethau rhwng y person ifanc a'r gofalwr maeth ynghylch faint o arian sy'n cael ei roi i'r person ifanc a'r hyn y dylent fod yn ei ddarparu drostynt eu hunain allan o'r arian hwn a'u cytuno gan bob parti.

Unwaith y bydd y plentyn/person ifanc yn derbyn lwfans personol, mae'n debygol y bydd disgwyliadau arno i ariannu eitemau personol. Byddai hyn yn cael ei gytuno mewn cyfarfodydd Cynllunio Lleoliad a dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw'r plentyn yn cael ei annog i fynd i ffordd o fyw a fyddai'n anfforddiadwy yn y dyfodol. Gellid arbed arian ychwanegol er mwyn osgoi'r sefyllfa hon.

Gellir ystyried yn rhesymol amrywio arian poced i gyd-fynd â phlant y gofalwyr maeth eu hunain er mwyn osgoi gwrthdaro o fewn y teulu maethu ond dylai fod o fewn y "symiau a argymhellir". Dylid talu unrhyw wahaniaeth i gyfrif banc/cynilo neu gronfa ymddiriedolaeth y plentyn maeth.

Dylai cynilion bob amser fod yn gyson â'r swm a argymhellir, gan fod y plentyn maeth yn debygol o fod mewn sefyllfa niweidiol yn y dyfodol o'i gymharu â phlant biolegol ac felly mae angen mynediad at gynilion.

Ni ellir tynnu cynilion yn ôl er mwyn digolledu gofalwyr maeth neu aelodau o'u teulu.

Sut y bydd plant yn cael eu cefnogi i ddeall a chael gafael ar unrhyw lwfansau ariannol y gallai fod ganddynt hawl iddynt

Cefnogir pobl ifanc i gynllunio ar gyfer annibyniaeth drwy'r broses cynllunio llwybrau, sy'n dechrau wrth i bobl ifanc agosáu at 16. Fel rhan o'r cymorth penodol hwn rhoddir ynghylch cyllid a chyllidebu gyda mynediad yn cael ei gynnig i gyrsiau rheoli arian perthnasol pan fo angen.

Sut y delir â chofnodion a derbynebaw gwariant sy'n gysylltiedig â chynilion plentyn pan fydd lleoliad yn dod i ben

Os yw plentyn yn symud i leoliad newydd, yna dylai'r arian symud gydag ef i'w ofalwyr maeth newydd. Dylai hyn fod yn ystyriaeth i'r gweithiwr cymdeithasol a'r gofalwr maeth a dylai gael ei adolygu gan y gweithiwr cymdeithasol yn dilyn unrhyw leoliad symud. Dylid darparu copïau o dderbynebaw unrhyw wariant i weithiwr cymdeithasol y plentyn a'u cadw ar gofnodion WCCIS y plentyn i'w cyfeirio atynt yn y dyfodol.

Ar gyfer darparwyr allanol, bydd disgwyliadau cadw cofnodion a derbynebaw a darparu'r rhain ar ddiwedd y lleoliad yn unol â darparwyr mewnol a chopïau a ddarperir ar ddiwedd y lleoliad.

Byddai darparu'r dogfennau hyn yn unol ag adolygiadau CLA yn galluogi cadw cofnod a chaniatáu i'r IRO ei oruchwylio yn ystod lleoliad y plentyn.

Os oes gan blentyn gyfrif cynilo presennol, rhaid i'r gofalwr maeth sicrhau bod hyn yn cael ei ddiweddu gyda'r cyfeiriad/gwybodaeth newydd. Rhaid i'r gofalwr blaenorol rannu'r wybodaeth hon cyn i'r plentyn/person ifanc adael y lleoliad.

Lle nad yw plant yn gallu rheoli eu harian eu hunain

Lleoliadau babanod - 0-2 oed

Dylai'r gofalwr maeth arbed yr holl gynilion a ddyrannwyd a dyrannu arian poced i blant o dan 2 oed.

Dylid ceisio arweiniad ar agor cyfrif cynilo ar gyfer babi gan y gweithiwr cymdeithasol maethu.

Dylai plant/pobl ifanc nad ydynt yn gallu rheoli eu harian eu hunain fod â chynllun rheoli cynilion/ariannol fel rhan o'u CASP. Dylid cytuno ar hyn o fewn yr adolygiad CLA a chytunwyd nad oes unrhyw ddewisiadau amgen i gefnogi'r plentyn/person ifanc i reoli ei arian ei hun ar y cam hwnnw. Dylid adolygu hyn ym mhob adolygiad CLA i sicrhau nad oes unrhyw newidiadau a fyddai'n caniatáu i'r person ifanc reoli ei arian ei hun.

Trefniadau i sicrhau bod rhieni maeth yn cadw cofnodion a derbynebaw unrhyw drafodion ariannol ar eu rhan

Rhaid i gyfrifon cynilo adlewyrchu enw a manylion y plentyn/person ifanc a dylent fod yn drosglwyddadwy. [Hawdd gallu cael eu trosglwyddo os yw plentyn yn symud lleoliad]. Nid yw'n dderbyniol i gyfrif cynilo fod yn gyfrif ychwanegol o fewn cyfrif banc y gofalwr maeth.

Dylid trafod a chofnodi manylion am gyfrif cynilo (a chynllun y plentyn/person ifanc) yng nghynllun lleoliad y plentyn/person ifanc.

Bydd y gweithiwr cymdeithasol goruchwylio yn monitro rheolaeth y cyfrif cynilo yn ystod cyfarfodydd goruchwylio ffurfiol statudol. Bydd gofyn iddynt weld cyfrifon a thystiolaeth o adneuon a wnaed.

Dylai gofalwyr maeth gyflwyno crynodebau cynilo printiedig ar gyfer adolygiadau CLA.

Bydd crynodebau cyfrif, gan gynnwys cyfansymiau yn cael eu cofnodi ar ffeil WCCIS y plentyn gan y gweithiwr cymdeithasol gofal plant.

Trefniadau ar gyfer goruchwylio a monitro cynilion plentyn

- Lleoliadau brys - cyfrifoldeb y gofalwr yw canfod a oes gan y plentyn/person ifanc gyfrif cynilo.
- Lleoliadau seibiant - Disgwylir na fydd gofalwyr seibiant yn ildio i gyfrifon cynilo, dylai'r gofalwr rheolaidd reoli hyn.

- Lleoliadau mamau a babanod – bydd cynilion a chyfrifon yn cael eu trafod a'u cytuno yn y cyfarfod cynllunio lleoliadau.
- 16+ Dylid ystyried hyn fesul achos a chytuno o fewn eu cynllun Llwybr.
- Bydd adolygiadau CLA yn monitro ac yn goruchwyllo'r trefniadau arbedion ar gyfer CLA.

Disgwylir i Weithiwr Cymdeithasol / Ymgynghorydd Personol ar gyfer y CLA neu berson ifanc sicrhau:

Maent yn cefnogi'r plentyn / person ifanc i ddatblygu sgiliau gallu ariannol sy'n briodol i'w hoedran.

- Mae unrhyw arian sy'n cael ei ddal gan leoliadau ar gyfer y plentyn yn cael ei drosglwyddo pan fydd newid lleoliad.
- Rhoddir gwybodaeth briodol i bobl ifanc yn 16 a 18 oed ynghylch eu hawliau budd-dal.

Mae disgwyl i staff Gwasanaethau Plant eraill:

- Deall y polisi a'r gweithdrefnau cynilo ynghylch plant sy'n derbyn gofal a byddwch yn ymwybodol o unrhyw ddolenni sy'n berthnasol i'w rôl.

Disgwylir i'r Tîm Comisiynu Plant sicrhau:

- Rhoddir copi o Bolisi MTCBC i bob darparwr lleoliadau allanol cyn i blentyn gael ei leoli.
- Mae materion sy'n ymwneud â diffyg cydymffurfio â pholisi a disgwyliadau yn cael sylw yn gynnar gyda'r darparwr ac yn cael eu cyfeirio at y Prif Swyddog Parhadu gyda chyfrifoldeb am Blant sy'n Derbyn Gofal os na allant ddatrys y mater.
- Mae darparwyr lleoliadau allanol yn derbyn nodiadau atgoffa rheolaidd o'r polisi.

Disgwylir i'r Swyddog Adolygu Annibynnol (IRO) ar gyfer plentyn neu berson ifanc sicrhau fel rhan o'r broses Adolygu CLA bod:

- Mae plentyn / person ifanc yn ymwybodol o'u cyfrif cynilo
- Lle mae gan berson ifanc adolygiad terfynol ar ôl ei ben-blwydd yn 18 oed, bydd IRO yn sicrhau bod gweithiwr cymdeithasol / Ymgynghorydd Personol y person ifanc wedi eu cefnogi i gael mynediad i'w cyfrif cynilo.
- Deall y polisi a'r gweithdrefnau cynilo ynghylch plant sy'n derbyn gofal a byddwch yn ymwybodol o unrhyw ddolenni sy'n berthnasol i'w rôl.

Dylid trafod tynnu arian yn ôl gyda gweithiwr cymdeithasol plentyn/person ifanc cyn i'r plentyn/person ifanc gael mynediad i'w cyfrif.

Ffurflen Adborth**Enw Polisi:**

Rhowch fanylion adnabod o 'Hanes Dogfennau' o'r clawr blaen

Rhif y fersiwn:

Statws:
(drafft/terfynol)

Dyddiad ysgrifenedig:

Dyddiad cyhoeddi ar
gyfer ymgynghori

Byddai'r **Grŵp Datblygu Polisi** yn gwerthfawrogi eich awgrymiadau a'ch sylwadau i'w hystyried ar gyfer yr **Adolygiad** nesaf. Hoffem eich adborth ar y ddogfen hon a byddem yn croesawu eich barn ar yr hyn y dylid ei ychwanegu, ei gymryd i ffwrdd neu ei newid. Hoffem hefyd gael gwybod am:

- Materion ymarfer neu hyfforddiant cysylltiedig sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- Unrhyw feysydd ymarfer a fyddai o fudd i ofal defnyddwyr gwasanaeth drwy gael eu hychwanegu at y ddogfen, neu unrhyw agweddau eraill ar ymarfer y dylid eu cynnwys yma
- Unrhyw gamgymeriadau ffeithiol neu wallau yn y ddogfen
- Materion cysylltiedig eraill a fyddai'n helpu i lywio'r polisi.

Defnyddiwch y lle isod a gorlifo ar gyfer eich sylwadau.

Byddai'n ddefnyddiol pe gallech ddyddio eich sylwadau.

Mae croeso i chi ychwanegu neu atal eich manylion adnabod eich hun fel y gwelwch yn dda.

Dychwelwch eich sylwadau at

Os hoffech gael y wybodaeth hon mewn iaith neu fformat arall, cysylltwch â Rheolwr Tîm Maethu Cymru